

دوره هفتم تقنینیه

جلسه	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	شماره
۷۳		۷۳
تاریخ: تأسیس آذر	مندرجات	قیمه اشراك
۱۳۰۵	فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی	داخله ایران سالیانه ده تومان
جلسه پنجمین ۲	خواهد بود	خارجه ، دوازده تومان
آبان ماه ۱۳۰۸	پس از ختم هر جلسه کليه مذاکرات در يك شماره منتشر میشود	قیمه تك شماره
مطابق ۲۰ جادی الاولی	مطبعة مجلس	يك قران
۱۳۴۸		

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز پنجشنبه ۲ آبان ماه ۱۳۰۸ * (۲۰ جادی الاولی ۱۳۴۸)

فهرست مذاکرات

- ۱) تصویب صورت مجلس
- ۲) تصویب ده فقره مرخصی و رد یک فقره
- ۳) اجازه افزایش اعضاء کبسیون قوانین عدلیه
- ۴) اخذ آراء نسبت بکمیسیونها
- ۵) موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس چهل دقیقه قبل از ظهر برباست آقای دادگر تشکیل گردید

(۱ - تصویب صورت مجلس)

صورت مجلس روز یکشنبه ۲۸ مهرماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند * *

- رئیس - آقای فهمی
- رئیس - آقای کاشانی در صورت مجلس فرمایشی دارید؟
- فهمی - فعلا عرضی ندارم
- رئیس - آقای کاشانی در صورت مجلس فرمایشی دارید؟
- رئیس - آقای فهمی
- رئیس - صورت مجلس تصویب شد . چند فقره
- رئیس - بلی بنده را غائب بی اجازه نوشته بودند
- رئیس - مراجعه میکنیم اصلاح میشود . در صورت
- مجلس نظری نیست ؟
- (نمایندگان - خیر)
- رپورت از کمیسیون عرابض و مرخصی رسیده است
- قرائت میشود .

عین مذاکرات مشروح هفتاد و سومین جلسه ازدوره هفتم تقنینیه . (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

دایره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

غائبین اسمی غائبین که در ضمن صورت مجلس خوانده شده است : غائبین با اجازه - آقایان : حیدری - امیر ابراهیمی - محمد رضا - آشتیانی - مفتی - محمد ولی میرزا - بیات ماکو - اعظم زنکنه - فرش - حبیبی - احتشام زاده - مولوی - جهانشاهی - صادقی - اورنگ - طباطبائی وکیلی - دکتر لقمان - ارباب کبیسرو - رفیع

غائبین بی اجازه - آقایان : طباطبائی دیا - وهاب زاده - میرزا حسن خان وثوق - دکتر طاهری - پوشهری - دکتر سنک - مسعود - دکتر امیر اعلم - عدل - آصف - آقا زاده سبزواری - فتوحی - لرستانی - ساکنیان - نوام - اسکندری - حاج رحیم آقا - ظفری - میرزا ابو الفضل - حاج حسین آقا مهدوی - شیخ علی مدرس - حاج حسن آقا ملک - حاج غلامحسین ملک - تیمور تاش

دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : کاشانی - دبستانی

(۲ - تصویب ده فقره مرخصی و رد يك فقره)

خبر مرخصی آقای هزار جریبی :
آقای (مسعود الملك) هزار جریبی نماینده محترم برای اصلاح امورات محلی تقاضای یکماه مرخصی نموده کیسیون با تصویب ۲۵ روز مرخصی معزی الیه از تاریخ حرکت موافق و اینک خبر آنرا تقدیم میدارد .

رئیس - آقای ملك مدنی

ملك مدنی - بنده موافقم .

رئیس - آقای افسر

افسر - در این موضوع عرضی ندارم .

رئیس - مخالفی ندارد ؟

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم .

رئیس - بفرمائید

آقا سید یعقوب - مخالفت بنده از این است که بیبی و بین الله آقای مسعود الملك يك وکيلي است که همیشه حاضر بوده است تقاضای یکماه مرخصی کرده است کیسیون در اینجا آمده بیست و پنجروز تصویب کرده است همه آقایان میدانند آقای مسعود الملك يك وکيلي بوده است که همیشه در مجلس و در کیسیون حاضر بوده است خواستم به کیسیون عرایض عرض کنم که چرا نسبت بایشان بی التفاتی شده است نظر من همین بود و خواستم قدر دانی از ایشان شده باشد .

رئیس - آقای ملك مدنی

ملك مدنی - آقای هزار جریبی همانطوریکه آقای آقا سید یعقوب فرمودند از نمایندگان هستند که هیچوقت اجازه نگرفته اند یکماه هم تقاضای مرخصی کرده اند ولي کیسیون عرایض در این جلسه اخیر از نقطه نظر اینکه چند نفر از آقایان بسمت مازندران می خواهند بروند (و همه آقایان هم مسبوق هستند که

رئیس - تصویب شد . خبر مرخصی آقای خواجوي:

آقای خواجوي نماینده محترم برای انجام امورات محلی تقاضای ۲۵ روز مرخصی از تاریخ حرکت نموده کیسیون با تقاضای معزی الیه موافق و اینک خبر آنرا تقدیم میدارد

رئیس - آقای افسر

افسر - بنده موافقم اگر مخالفی پیدا کرد عرض میکنم

رئیس - مخالفی نیست ؟ (خبر) موافقین با این خبر قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . خبر دیگر راجع به آقای محمد آخوند :

آقای محمد آخوند نماینده محترم برای انجام امورات محلی خود تقاضای ۳۵ روز مرخصی نموده کیسیون با بیست روز مرخصی ایشان از روز حرکت موافق و اینک خبر آنرا تقدیم میدارد .

رئیس - مخالفی نیست ؟ (کازرونی - خبر) آقایان موافقین قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد . خبر مرخصی آقای طباطبائی

آقای طباطبائی دیبا نماینده محترم برای مسافرت آذربایجان تقاضای یکماه مرخصی از تاریخ حرکت نموده اند کیسیون مرخصی نماینده محترم موافقت نموده خبر آنرا تقدیم میدارد .

رئیس - مخالفی ندارد ؟ (خیر) موافقین با مرخصی آقای طباطبائی دیبا قیام فرمایند

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . خبر مرخصی آقای رحیم زاده : (بان مضمون خوانده شد)

آقای رحیم زاده نماینده محترم بواسطه ابتلای بانفولانرا و نوبه سختی درانتقاض مدت مرخصی سابق موافق مراجعت و حضور در مجلس مقدس نگرددیده و بان جهت تقاضای هفده روز تمدید مرخصی از اول مهر نموده اند کیسیون با تقاضای ایشان موافق و اینک خبر آن تقدیم میشود

رئیس - آقای خطیبی

خطیبی - بنده موافقم

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - موافقم

ضیاء - مخالفی نیست آقا

رئیس - آقایان موافقین قیام فرمایند

(اکثر نمایندگان برخاستند)

رئیس - تصویب شد . خبر دیگر راجع بمرخصی آقای عدل :

آقای عدل نماینده محترم بواسطه باره کارهای ولایت و احتیاج بمسافرت آذربایجان تقاضای يك ماه مرخصی از ۲۱ مهر نموده کیسیون با مرخصی معزی الیه موافق و خبر آنرا تقدیم میدارد .

رئیس - آقایان موافقین قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . خبر مرخصی آقای اسکندری :

آقای اسکندری نماینده محترم برای تسویه امورات شخصی تقاضای یکماه مرخصی از تاریخ بیستم مهر نموده کیسیون با مرخصی نماینده محترم موافقت نموده خبر آنرا تقدیم میدارد .

رئیس - آقای مؤید احمدی

مؤید احمدی - بنده بالبنقدر مرخصی حقیقه مخالفم برای اینکه مجلس از اکثریت می افتد (بعضی از نمایندگان آقا نیستند رفته اند) مابقی هم میروند از اکثریت می افتد .

رئیس - عرض کنم که تکرار این مرخصی ها بنده خودم هم در این مقام بودم که يك توضیح اجمالی بدهم برای اینکه گمان این میورد که چند نفر از نمایندگان از وظایف کنونی خودشان شانه خالی میکنند لکن اینطور نیست بگمرتبه هم عرض کرده ام که در حدود آذربایجان و گیلان و مازندران و استرآباد و کلای محلی استنباط کرده اند که میتوانند استفاداتی در این تاریخ بخصوص در آنجا بکنند و میتوانند مطالب محلی را بطوریکه لازمست بجزبان بیندازند این استنباط است که آنها را وادار کرده است مرخصی بخوانند و شتاب زدگیشان برای این است که موقع را ادراک کنند و الا اینقدر مرخصی هیچوقت در نزد ما معهود نبوده است و بنده این توضیح را لازم بود بدهم (نمایندگان - صحیح است) موافقین با مرخصی آقای اسکندری قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. خبر مرخصی آقای وهاب زاده: آقای وهاب زاده نماینده محترم برای اصلاح پاره امورات محلی تقاضای یکماه مرخصی از تاریخ حرکت نموده اند کمیسیون با تصویب مرخصی نماینده محترم موافقت نموده و خبر آن تقدیم میشود.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده نمیخواهم در باب صحبتی که در مجلس واقع میشود صحبت بکنم چیزی که اساساً در مابین ما نماینده ها معهود بوده است خدمات ما در مجلس است در غیر مجلس ما خدمات نداریم این اولاً و ثانیاً آقای وهاب زاده سابقاً سه ماه مرخصی خواسته اند و رفته اند حالا باز دو مرتبه مرخصی خواسته اند الحمدلله معطل هم نیستند نمکن است که حقوق این یکماه را به کتابخانه یا يك جائی بدهند بعضی ها هستند که حقیقتاً نمیشود ولی آقا الحمدلله محتاج نیستند

این است که بنده مخالفم.
رئیس - آقای زوار

زوار - البته فرمایش نماینده محترم صحیح است و بشهادت مجلس بنده خودم همیشه با این قبیل مرخصی ها مخالف بودم ولی يك موضوع تبعیض را هم میل ندارم که در مجلس باشد. آقای وهاب زاده بخصوص در این موقع فقط برای انجام امور محلی خودشان رفته اند عرض کنم که با تشریف فرمائی اعلیحضرت همایونی هم بان طرف ها و بسر حدات آقای وهاب زاده هم چون جزو نمایندگان آذربایجان هست همانطور که سایر آقایان نمایندگان آذربایجان از برای تشریف بخاکبای همایونی عرض احتیاجات محلی رفته اند ایشان هم از همین نقطه نظر باریبیل رفته اند و لهذا بنده تبعیض را در این مورد مخالف هستم و استدعا میکنم نماینده محترم مخالفتشان را پس بگیرند

رئیس - آقایان موافقین با مرخصی آقای وهاب زاده قیام فرمایند (عدم قلیلی قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد - خبر مرخصی آقای دکتر سنگ قرائت میشود:

آقای دکتر سنگ نماینده محترم برای انجام امور ولایتی تقاضای دو ماه مرخصی از تاریخ حرکت نموده کمیسیون با چهل روز مرخصی ایشان موافق و اینک خبر آنرا تقدیم میدارد:

رئیس - آقای عراقی

عراقی - موافقم
رئیس - آقای ملک مدنی
ملک مدنی - عرضی ندارم

رئیس - موافقین با این خبر قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. آقای فهمی

(۴ - اجازه ترخیص عده اعضاء کمیسیون قوانین عدلیه)

فهمی - چون موضوع انتخابات کمیسیونها امروز در مجلس مطرح است بنده خواستم قبلاً يك موضوعی را بنظر آقایان برسانم که با موافقتی که با این طرح پیشنهادی فرموده اند استدعا میکنم که این را در جزو دستور امروز بگذارند و تکلیف آن هم معلوم شود. خاطر آقایان محترم مستحضر است که بموجب تصویبات مکرر مجلس بوزارت عدلیه اجازه داده شده است که لوائح قانونی را که در کمیسیون عدلیه شور و تصویب میشود بموقع اجرا بگذارند. البته اهمیت کمیسیونی که این اندازه باو اختیار داده میشود خیلی زیاد تر از سایر کمیسیونها خواهد بود و هر قدر در لوائحی که کمیسیون عدلیه شور و تصویب می کنند بیشتر دقت بشود و نظریات مختلف در آنجا بیشتر رعایت بشود البته قوانینی که از آن کمیسیون می گذرد کامل تر خواهد بود - کمیسیون عدلیه فعلاً مرکب از دوازده نفر است نظام نامه داخلی مجلس حداکثر عده اعضائی را که مجلس برای کمیسیونها می تواند انتخاب کند ۱۲ نفر معین کرده است باین وظیفه مهمی که برای کمیسیون عدلیه معین شده است بنده تصور میکنم که این عده کافی نباشد یعنی اگر چند نفر دیگر بیفزائیم بهتر منظور را نامین می کنند این است که تقاضا شده است شش نفر دیگر بعهده اعضاء کمیسیون عدلیه افزوده شود (صحیح است) لیکن چون از طرفی افزودن بعهده اعضاء فعلی کمیسیون عدلیه (یعنی دوازده نفر) يك اصلاحی را در نظامنامه داخلی الزام می نماید چون نظام نامه داخلی در ماده پانزدهم معین کرده است که چند کمیسیون باید باشد و عده اعضاء هر کمیسیون چند نفر باید باشد در دوره گذشته يك اصلاحی در همین ماده پانزدهم شد که کمیسیون پست و تلگراف و فوائد عامه و تجارت که يك کمیسیون بود بموجب اصلاح دوره قبل دو کمیسیون شد یکی کمیسیون دوازده

نفری برای تجارت و فوائد عامه - یکی هم کمیسیون شش نفری برای پست و تلگراف. حالا هم يك اصلاح مختصری در نظامنامه داخلی بعنوان تبصره ماده پانزدهم پیشنهاد شده است که اجازه داده شود عده اعضای کمیسیون عدلیه هیچده نفر باشد (بجای دوازده نفر) البته آقایان تصدیق می فرمائید که هیچده نفر برای شور و مباحثه در لوائح قانونی بهتر است و بیشتر اسباب اطمینان خاطر خواهد بود تا دوازده نفر بنابر این این طرح تهیه شد عده از آقایان هم موافقت فرموده اند و حالا تقدیم مقام ریاست می کنم و استدعا می کنم که با قید دو فوریت قبل از اینکه شروع بشود بانتخاب کمیسیونها مطرح و تصویب شود بعد کمیسیونها را انتخاب کنند.

(طرح مزبور را تقدیم مقام ریاست نمودند)
رئیس - قرائت میشود:

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی دامت شوکتها نظر باین که بر حسب تصویب مجلس شورای ملی وزارت عدلیه مجاز است که لوائح قانونی عدلیه را پس از شور و تصویب کمیسیون عدلیه بموقع اجرا و آزمایش بگذارد اهمیت موضوع ایجاب می کند که در شور و مباحثه لوائح مزبوره نظریات و عقاید بیشتری دخیل باشد اگرچه آقایان نمایندگان غالباً در کمیسیون حاضر میشوند و از تصمیمات آن مطلع میگردند ولی بدیهی است که مباحثه رسمی و رأی در لوائح منحصر بدوازده نفر اعضاء منتخبه خواهد بود و هرگاه عده دیگری بر اعضاء فعلی کمیسیون اضافه شود منظور فوق بهتر تأمین می گردد از طرفی در نظام نامه داخلی حداکثر عده اعضاء کمیسیونها دوازده نفر معین شده است لهذا افزودن عده اعضاء کمیسیون عدلیه باید بقید اصلاح نظام نامه داخلی بعمل آید بنا بر مقدمات فوق اعضاء کنندکالت تبصره ذیل را پیشنهاد و تصویب آنرا با قید دو فوریت استدعا

میباشد که ضمیمه ماده ۱۵ نظامنامه داخلی مصوبه ۲۶ مهر ماه ۱۳۰۵ بشود . تبصره - عده اعضاء کمیسیون قوانین عدلیه هیجده نفر خواهد بود

رئیس - فوراً اول مطرح است آقای روحی

روحی - بنده عرضی ندارم .

رئیس - آقای عراقی

عراقی - موافقم

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - بنده هم موافقم

رئیس - آقای زوار

زوار - مخالفم

رئیس - بفرمائید

زوار - عرض کنم که کسانی که این طرح را امضاء کرده اند یکی هم خود بنده بودم . بنده هم امضا کرده ام و موافقم با خود طرح که شش نفر اضافه شود بر عده اعضاء کمیسیون عدلیه و این البته خیلی خوب است و جنبه شوریست هر چه زیاد تر شود البته بهتر است ولی يك چیزی در متن نوشته شده است که به کمیسیون اجازه داده شده است « کمیسیون که هنوز تشکیل نشده است و اختیار قانونی بار داده نشده است به کمیسیون گذشته اختیار داده شده بود و آنهم دوره اش گذشت و منقضی شده . حالا این کمیسیون که تشکیل شد و انتخاب شد و اعضاء آن بمجلس معرفی شدند آنوقت باید تکلیف این قسمت معین شود و بنده شخصاً مخالف با آن اختیارات هستم و در دوره گذشته هم در مجلس عرض کردم و حالا هم هر وقت مطرح شود عرض خواهم کرد که با اختیار دادن يك کمیسیون مخالف دلائلی هم دارم که شاید میتوانم ثابت کنم و آقایان را قانع کنم بنابر این استدعا میکنم که این متن عوض

شود یعنی آن متنی که این جا نوشته شده است تغییر داده شود و بنده فقط برای اینکه جنبه شوریست کمیسیون بیشتر شود با اضافه کردن اعضاء آن موافق هستم که شش نفر بر دوازده نفر سابق افزوده شود ولی کمیسیون که هنوز تشکیل نشده با اختیاراتی بدهیم با آن موافق نیستم .

رئیس - آقای روحی

روحی - عرضی ندارم .

رئیس - آقای عراقی

عراقی - آقای نماینده محترم تصور فرمودند که آن مقدمه که برای قانون نوشته شده است آن هم جزو قانون است از این جهت فرمودند که مخالفم اختیارات بکمیسیون عدلیه داده شود . خیر آقا آن مقدمه جزو تبصره نیست . و این جا هم هنوز اختیاراتی بکمیسیون عدلیه داده نشده است و این مقدمه را برای این نوشته اند که این تبصره تصویب شود و این مقدمه را برای این قرارداد داده اند که بگویند چون این جور بوده است دوازده نفر بود و کم بود حالا تقاضا داریم که هیجده نفر بشود ولی این مقدمه جزو ماده نخواهد بود و سرکار باصل تبصره رای میدهد بنده بمقدمه و چون خودتان فرمودید که موافقم و فرمایشی فرمودید از این جهت بنده هم چیزی عرض نمی کنم .

زوار - اگر مقدمه جزو تبصره نیست بنده هم موافقت می کنم

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - عرضی ندارم .

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .

رئیس - موافقین با فوریت اول قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد . فوریت ثانی مطرح است .

ملک مدنی - مخالفی نیست .

رئیس - مخالفی نیست ؟

(گفتند - خیر)

رئیس - آقایانی که با فوریت ثانی موافقت قیام فرمایند

(جمع کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده مطرح است ولی گمان

میکم اگر آقای فهمی این را اصلاح بفرماید و صورت

یک ماده بآن بدهند بهتر است . چون ماده متذکر است .

عده از نمایندگان - صحیح است

فهمی - اجازه می فرمائید ؟

رئیس - بفرمائید

فهمی - اول هم ما بصورت ماده پیشنهاد کردیم ولی بعد نظر آقایان این بود که چون این قسمت ضمیمه ماده پانزدهم نظامنامه داخلی است (ضمیمه اصلاحی است) و در ماده پانزدهم نظامنامه قید شده است که در هر شماره چند کمیسیون که عده آنها از شش تا دوازده نفر است انتخاب خواهد شد بعد در دوره گذشته يك اصلاحی در آن ماده شد و کمیسیون پست و تلگراف و پانزده عامه و تجارت را از یکدیگر تفکیک کردند حالا هم این توضیح و این اصلاح بعنوان تبصره باید ضمیمه این ماده بشود و ماده جداگانه نیست . اول باین بهره رای میدهم بعد ماده پانزدهم نظامنامه با اضافه این بهره و بنده گمان میکنم که این ترتیب صحیح تر باشد حالا اگر آقایان هم موافقت که این يك ماده جداگانه بشود بسته است بنظر مجلس

ضیاء - ماده الحاقیه است .

ملک آرائی - ماده الحاقیه است تبصره نیست

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - در موضوع کمیسیون عدلیه در

دوره پنجم آقایانی که در مجلس هستند میدانند و کاملاً

را نظر دارند همین مسئله را که آقای افسر امروز

در جلسه خصوصی اظهار کردند موضوع همین است . آقای آقا شیخ فرج الله و آقای افسر در کمیسیون عدلیه بودند وقتی که قانون مجازات عمومی مطرح شد اصرار داشتند که باید عده اعضاء کمیسیون بیشتر باشد و همین منطق و فلسفه را که در مقدمه این لایحه نوشته اند در آن جا اظهار کردند و بعد این مسئله آمد در مجلس وقتی که آقای تدین بودند در این جا صحبت واقع شد . حل این مسئله را (حالا چون در موضوع است) بنده عرض میکنم اگر مخلوط بشود بعد مطلب معلوم میشود . بعد حل این مسئله این طور واقع شد که ما بیائیم و لواجیحی که از طرف وزارت عدلیه می آید به مجلس و این لواجیح که طبع و توزیع شد بدهند نمایندگان بعد شور اول که واقع شد در کمیسیون دو مرتبه طبع و توزیع میشود و میدهند نمایندگان و نمایندگان را دعوت میکنند که نظریات خودشان را ثقیلاً و ثقیلاً در آن لایحه ضم بکنند و بیاید در کمیسیون و شور ثانی هم واقع شود معذک باز ارجاء شد و وسعتی در این باب داده شد که کمیسیون دزب کمیسیون را بزرگ کرد که اعضاء خارج هم بیایند در آن جا و اگر در يك مسئله يك پیشنهادی دارند در آن جا بدهند نظر چه بود ؟ نظر این بود که اعضاء کمیسیون اگر بنا شد بیشتر باشند لواجیح و قوانینی که امروز ملک فوق العاده بقوانین محتاج است و هر روز وزیر عدلیه بیانی بین الله سعی میکند که يك قوانینی را بیاورد که لازم است و سعی دارد که آن قوانین را زود تر بگذارند اگر ما بیائیم عده اعضاء کمیسیون را زیاد بکنیم دیرتر میگردد چنانچه بالاترین کمیسیون های مجلس کمیسیون بودجه است موقعی که ما میخواهیم انتخاب کمیسیون بودجه بکنیم بقدری داوطلب هست که چه عرض کنم صورت مجلس هست ولی موقع انعقاد کمیسیون که میشود غالباً ده یا دوازده نفر بیشتر نیستیم و گاهی دعا میکنیم که بعضی ها در خارج باشند که عده هیجده نفر کمتر باشد که اکثریت حاصل بشود این يك دردی است که همه میدانند و کاملاً هم از روی

عقیده عرض میکنم الان برای کمیسیون عدلیه هیچده نفر عضو معین کنیم عدلیه ما يك عدلیه جوان محکمی است که يك قدمهای سریعی برای مملکت بر میدارد و این قدمهای سریع توأم با این است که يك کمیسیون در مجلس انتخاب شود که قوانینی را که وزیر عدلیه می آورد در مجلس زود تر بگذرد اگر ما بیائیم اعضا کمیسیون را بالا ببریم هیچده نفر بکنیم بنده مخالف نیستم بیست نفر ، سی نفر هم اگر باشد اما بدانید خود شما رئیس هستید کاملاً بعد از این معطل خواهید شد دو دوره سه دوره از کمیسیون عدلیه گذشته است باعتبار اینکه عده این اندازه بوده است غالباً گرفتار این بودیم که در کمیسیون اکثریت پیدا شود و گاهی هم خدا میخواست که چند نفر غائب بودند آنوقت اکثریت حاصل میشد با هفت نفر و ما موفق میشدیم که قوانین را بگذرانیم الان عده اعضا کمیسیون هیچده نفر خواهد شد بعد از این زمستان است نخواهند آمد ، چه خواهد شد ؟ آنوقت يك قدم اساسی که ما خواستیم برداریم که قوانین عدلیه را به این عجله بگذرانیم موفق نمیشویم در صورتیکه الان مملکت بقوانین عدلیه محتاج است و مملکتی که رو بترقی میرود و تمام ترقیات مملکت در تحت تأمین قضائی است و تأمین قضائی هم در تحت قوانینی است که از مجلس میرود آنوقت این قوانین دچار وقفه و سکنه خواهد شد حالا این يك دردی است که بنده بمرض مجلس رساندم حالا می فرمائید هیچده نفر باید باشد بفرمائید آقای افسر که آنوقت طرفدار این عقیده بودند حالا موفق شدند که این عقیده را پیش ببرند پس این نگرانی بنده را هم تأمین فرمائید که پس فردا خودشان نیایند در آنجا بنشینند و چرت بزنند و اکثریت نباشد این را بنده حالا عرض کردم برای خاطر اینکه ایجاد يك روح جدیت و صمیمیتی بشود در این هیچده نفر شاید که حرفهای من غیر واقع باشد و آقایان بیایند ولی این نگرانی باقی است و بنده هم برای خاطر این نگرانی است که عرض میکنم این طرح را بگذرانیم و با همان ترتیبی

که ، الهی است لوایح را میگذرانیم که لوایح طبع و توزیع میشود و آقایان میبرند مطالعه میکنند و نظر بانها را مینویسند و در کمیسیون مطرح میشود همانطور بگذرانیم حالا اگر بعضی آقایان لایحه را نگاه میکنند با نمیکند کاری نداریم در هر حال هر کس نظری دارد میدهد به کمیسیون و مطرح میشود از این جهت که میترسم میدانم که وقفه میشود در کارهای عدلیه و کارهای عدلیه مترکم میماند از این جهت است که مخالفم .

رئیس -- آقای اورنگ

اورنگ -- حاصل مخالفت آقای آقا سید یعقوب این بود که در تجربه و امتحان یافته اند که دوازده نفر از کمیسیون غالباً حاضر نمیشوند و اکثریت غالباً بصعوبت تشکیل و حاصل میشود این حاصل نگرانی ایشان بود اما این نگرانی را در تمام موارد باید داشت ولی اساساً نباید فرار بدهد انسانی این قبیل از نگرانیها را برای اتخاذ يك اصولی که همین نگرانی در تشکیل کمیسیون دوازده نفری موجود است برای سایر کمیسیون ها هم همین نگرانی موجود است ، برای مجلس شورای ملی و جلسات رسمی هم این نگرانی هست ولی این را نباید اساس قرار داد برای اتخاذ يك اصلی زیرا که در مقابل يك اصل منتهن تری و يك چیز دیگری موجود است که انسانی باید حواسش جمع شود بآن اصل دیگر که مهمتر است يك نگرانی آقای آقا سید یعقوب اقا دارند و يك نگرانی هم آقایان دارند باید دید که ضرر این دو نگرانی کدام يك بیشتر است و آن ضرر را رفع کرد و منفعت کدام يك زیادت تر است آن منفعت را جلب و اتخاذ کرد آقایان میفرمایند مطابق اصولی که جاری بوده است و مورد عمل ما بوده است غالباً دیده میشود است که کمیسیون عدلیه اقتدار و اختیاری را از مجلس تحصیل میکرده است که روی آن اقتدارات و اختیارات وضع قوانین میکرده است که بمجرد تصویب بموقع اجراء و عمل گذارده میشود و قوانین مهمی است و البته هر قدر در يك قوانینی که

مهم است برای مملکت نظر بیشتر بشود شایسته تر است و آن قانون هم صاف تر و پخته تر از عمل بیرون میآید و این بصره را باید آقای آقا سید یعقوب آقا منظور نظر بدارند و سعی زیادتری بکنند و تمام اعضا کمیسیونها که منتخب میشوند برای کمیسیونها باید هر يك خودشان مراقب خودشان باشند که در موقع مقرر که باید آمده باشند و انجام وظیفه کرده باشند غیبت نکنند و تشریف بیاورند و وقت در قوانین بکنند خاصه این قبیل قوانین پس بنا بر این مقدمه بنده قطع دارم آقای آقا سید یعقوب آقا هم پس از يك تأمل مختصری موافقت و موافقت میفرمایند با اکثریت مجلس که این وضع را پیشنهاد کرده اند و این طرح را امروز داده اند برای يك احتیاج مبرم برای يك احتیاج مهمتری از آن مسئله هم صرف نظر فرمائید نگرانی آقا را هم همه آقایان نمایندگان در تمام کمیسیونها رفع میکنند و این نگرانی را باقی نمیگذارند انشاء الله برای ایشان .

جمعی از نمایندگان -- مذاکرات کافی است

رئیس -- کافی است ؟ (بلی)

یاسائی -- بنده اجازه خواسته ام

رئیس -- بفرمائید

یاسائی -- تذکری که حضرت آقای رئیس دادند راجع باینکه بصره تبدیل بشود بماده واحده بمقیده بنده صحیح است و بهتر این است که اینطور باشد زیرا سابقه ندارد که مجلس يك بصره را مستقلاً رای بدهد چرت هر چه مجلس رای میدهد یا بصورت ماده واحده است یا بصورت مواد بنا بر این خوبست آقای فهمی پیشنهاد کنند که بجای بصره نوشته شود ماده واحده و اصلاح بکنند .

رئیس -- این اصلاح بعمل آمده در خلال مذاکراتی که میشد خواستند لایحه را و اصلاح کردند مطابق نظر آقا حالا قرائت میشود و رأی میگیریم :

ماده واحده -- مجلس شورای ملی بصره ذیل را بماده ۱۵ نظامنامه داخلی مصوب ۲۶ مهر ۱۳۰۵ اضافه مینماید :

بصره -- عده اعضاء کمیسیون قوانین عدلیه هیچده نفر خواهد بود

رئیس -- موافقین با ماده واحده قیام فرمائید (اغلب قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد .

(۴ -- اخذ آراء نسبت بکمیسیونها)

رئیس -- باید شروع کنیم با انتخاب کمیسیونها قبلاً بایستی پنج نفر بقرعه برای نظارت و قرائت آراء معین شوند .

(اقتراع بعمل آمده آقایان آقا سید ابراهیم ضیاء -- حاج آقا حسین رهبری -- آقا سید کاظم زدی -- سلمانخان اسدی -- دکتر لقمان معین شدند)

رئیس -- آقای مؤید احمدی هم آن منشی خواهد بود که ماده ۹۳ بماده بنده واگذار کرده است شروع میکنیم با انتخاب کمیسیون قوانین مالیه عده کمیسیون ۱۲ نفر عده حاضرین ۸۵ نفر

(اخذ آراء بعمل آمد)

رئیس -- شروع میکنم با انتخاب کمیسیون داخله (عده دوازده نفر) عده حاضر ۸۵ نفر

(در اینموقع چند نفر از آقایان نمایندگان از مجلس) (خارج میشدند)

رئیس -- خواهش میکنم آقایان تأمل فرمائید تا رای گرفته شود .

(اخذ آراء نسبت بکمیسیون داخله بعمل آمد)

رئیس -- شروع میکنیم با انتخاب کمیسیون امور خارجه .

(دوازده نفر) عده حاضر ۸۵ نفر

(اخذ آراء کمیسیون امور خارجه بعمل آمد)

رئیس -- شروع میکنیم بانتخاب کمیسیون عدلیه عد
 ۱۸ نفر عد حاضر ۸۵ نفر
 (اخذ آراء کمیسیون مزبور بعمل آمد)
 رئیس -- شروع میکنیم بانتخاب کمیسیون معارف عد
 اعضاء کمیسیون ۱۲ نفر عد حاضر ۸۵ نفر
 (آراء کمیسیون معارف اخذ و در کرسی مخصوص)
 (گذارده شد)
 رئیس -- شروع میشود بانتخاب کمیسیون فواید عامه
 عد اعضاء کمیسیون ۱۲ نفر عد حاضر ۸۳ نفر
 (اخذ آراء بعمل آمد)
 رئیس -- شروع میکنیم بانتخاب کمیسیون نظام عد
 اعضاء شش نفر عد حاضر هشتاد و سه نفر
 (آراء کمیسیون نظام اخذ شد)
 رئیس -- شروع میشود بانتخاب کمیسیون پست و تلگراف
 عد اعضاء ۶ نفر عد حاضر ۸۲ نفر
 (اخذ آراء برای انتخاب اعضاء کمیسیون مزبور بعمل آمد)

(۵ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه)
 رئیس -- انتخاب کمیسیونها خانم بافت از پنج نفر
 آقایانیکه برای نظارت و استخراج آراء انتخاب شده اند
 استدعا میکنم تسریع فرمایند در عمل خودشان برای
 اینکه آقای وزیر عدلیه به بنده آگاهی دادند که
 کارهایشان متراکم است و تقاضا دارند که کمیسیون عدلیه
 بسرعت خدمات خودشان را کما فی السابق شروع کند
 همین ملاحظه مهم است که جلسه آینده را بکشنبه قرار
 میگذاریم که راجع باختیارات کمیسیون عدلیه مذاکره
 خواهد شد .

جلسه آینده یکشنبه ۵ آبانماه سه ساعت قبل
 از ظهر دستور هم بطوری که معهود است اختیارات
 کمیسیون عدلیه که لایحه اش تقدیم خواهد شد .
 (مجلس چهارم دقیقه بعد از ظهر ختم شد)
 رئیس مجلس شورای ملی -- دادگر